

(وَ مِنْ خُطْبَةٍ لَهُ عَلَيْهِ السَّلَامُ:) قَدْ عَلِمَ السَّرَائِرَ، وَ خَبَرَ الضَّمَائِرَ، لَهُ الْإِحَاطَةُ بِكُلِّ شَيْءٍ، وَ الْغَلْبَةُ لِكُلِّ شَيْءٍ، وَ الْقُوَّةُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ. فَلْيَعْمَلِ الْعَامِلُ مِنْكُمْ فِي أَيَّامِ مَهَلِهِ قَبْلَ إِرْهَاقِ أَجَلِهِ، وَ فِي فِرَاقِهِ قَبْلَ أَوَانِ شُغْلِهِ، وَ فِي مُتَنَفْسِهِ قَبْلَ أَنْ يُؤْخَذَ بِكَظْمِهِ، وَ لِيْمَهْدَ لِنَفْسِهِ وَ قَدَمِهِ، وَ لِيَتَرَوَّدَ مِنْ دَارِ ظَعْنِهِ لِدَارِ إِقَامَتِهِ.

فَاللَّهُ اللَّهُ أَيُّهَا النَّاسُ فِيمَا اسْتَحْفَظَكُمْ مِنْ كِتَابِهِ، وَ اسْتَوَدَعَكُمْ مِنْ حُقُوقِهِ، فَإِنَّ اللَّهَ سُبْحَانَهُ لَمْ يَخْلُقْكُمْ عَبَثًا، وَ لَمْ يَتْرُكْكُمْ سُدًى، وَ لَمْ يَدْعُكُمْ فِي جَهَالَةٍ وَ لَا عَمَى، قَدْ سَمَى اثَارَكُمْ، وَ عَلِمَ أَعْمَالَكُمْ، وَ كَتَبَ أَجَالَكُمْ، وَ أَنْزَلَ عَلَيْكُمْ الْكِتَابَ تَبْيَانًا لِكُلِّ شَيْءٍ وَ عَمَرَ فِيكُمْ نَبِيَّهُ أَرْمَانًا، حَتَّى أَكْمَلَ لَهُ وَ لَكُمْ فِيمَا أَنْزَلَ مِنْ كِتَابِهِ دِينَهُ الَّذِي رَضِيَ لِنَفْسِهِ، وَ أَنْهَى إِلَيْكُمْ عَلَى لِسَانِهِ مَحَابَّهُ مِنَ الْأَعْمَالِ وَ مَكَارِهِ، وَ نَوَاهِيَهُ وَ أَوَامِرَهُ. فَالْقَى إِلَيْكُمْ الْمَعْذِرَةَ، وَ اتَّخَذَ عَلَيْكُمْ الْحُجَّةَ، وَ قَدَّمَ إِلَيْكُمْ بِالْوَعِيدِ، وَ أَنْذَرَكُمْ بَيْنَ يَدَيْ عَذَابٍ شَدِيدٍ، فَاسْتَدْرَكُوا بَقِيَّةَ أَيَّامِكُمْ، وَ اصْبِرُوا لَهَا أَنْفُسَكُمْ، فَإِنَّهَا قَلِيلٌ فِي كَثِيرِ الْأَيَّامِ الَّتِي تَكُونُ مِنْكُمْ فِيهَا الْغَفْلَةُ، وَ التَّشَاغُلُ عَنِ الْمَوْعِظَةِ وَ لَا تُرَخِّصُوا لِأَنْفُسِكُمْ فَتَذْهَبَ بِكُمْ الرُّخْصُ مَذَاهِبَ الظُّلْمَةِ، وَ لَا تُدَاهِنُوا فَيَهْجُمَ بِكُمْ الْإِدْهَانُ عَلَى الْمَعْصِيَةِ.

عِبَادَ اللَّهِ، إِنَّ أَنْصَحَ النَّاسِ لِنَفْسِهِ أَطْوَعُهُمْ لِرَبِّهِ، وَ إِنَّ أَعْشَهُمْ لِنَفْسِهِ أَعْصَاهُمْ لِرَبِّهِ، وَ الْمَغْبُوتُ مَنْ غَبَنَ نَفْسَهُ، وَ الْمَغْبُوتُ مَنْ سَلِمَ لَهُ دِينُهُ، وَ السَّعِيدُ مَنْ وَعِظَ بِغَيْرِهِ، وَ الشَّقِيُّ مَنْ انْخَدَعَ لِهَوَاهُ وَ غُرُورِهِ وَ اعْلَمُوا أَنَّ يَسِيرَ الرِّيَاءِ شِرْكٌ، وَ مُجَالَسَةُ أَهْلِ الْهَوَى مَنَسَةٌ لِلْإِيمَانِ، وَ مَحْضَرَةُ لِلشَّيْطَانِ. جَانِبُوا الْكُذْبَ فَإِنَّهُ مُجَانِبٌ

لِلْإِيمَانِ. الصَّادِقُ عَلَى شَفَا مَنْجَاةٍ وَ كَرَامَةٍ، وَ الْكَاذِبُ عَلَى شَرَفِ مَهْوَاهِ وَ مَهَانَةٍ.
وَ لَا تَحَاسَدُوا فَإِنَّ الْحَسَدَ يَأْكُلُ الْإِيمَانَ كَمَا تَأْكُلُ النَّارُ الْحَطَبَ، وَ لَا تَبَاغَضُوا
فَإِنَّهَا الْحَالِقَةُ. وَ اعْلَمُوا أَنَّ الْأَمَلَ يُسْهِى الْعَقْلَ، وَ يُنْسِي الذِّكْرَ، فَأَكْذِبُوا الْأَمَلَ
فَإِنَّهُ غُرُورٌ، وَ صَاحِبُهُ مَغْرُورٌ.

صفات پرهیزکاری

علم الهی

خدا به تمام اسرار نهان آگاه و از باطن همه باخبر است، به همه چیز احاطه دارد
و بر همه چیز غالب و پیروز، و بر همه چیز تواناست.

پندهای ارزشمند

هر کس از شما در روزگاری که مهلت دارد به اعمال نیکو پردازد پیش از آنکه
مرگ فرا رسد، و در ایام فراغت پاک باشد، پیش از آنکه گرفتار شود، و در ایام
رهایی نیکوکار باشد، پیش از آنکه مرگ گلوگاه او را بفشارد، پس برای خود و
جایی که می رود آماده باشد، و در این دنیا که محل کوچ کردن است برای
منزلگاه ابدی، توشه ای بردارد. پس ای مردم! خدا را! خدا را! پروا کنید، برای
حفظ قرآن، که از شما خواسته، و حقوقی که نزد شما سپرده است، پس همانا

خدای سبحان! شما را بیهوده نیافرید، و به حال خود وانگذاشت، و در گمراهی و کوری رها نساخته است، کردارتان را بیان فرمود، و از اعمال شما باخبر است و سرآمد زندگی شما را مشخص کرد و (کتابی بر شما نازل کرد که روشنگر همه چیز است) پیامبرش را مدتی در میان شما قرار داد تا برای او و شما، دین را به اكمال رساند، و آنچه در قرآن نازل شد و مایه رضای الهی است تحقق بخشد. و با زبان پیامبرش، کارهای خوشایند و ناخوشایند، بایدها و نبایدها را ابلاغ کرد، و اوامر و نواهی را آموزش داد، و راه عذر را بر شما بست و حجت را تمام کرد. پیش از کیفر، شما را تهدید نمود، از عذابهای سختی که در پیشروی دارید شما را ترساند، پس بازمانده ایام خویش را دریابید، و صبر و بردباری در برابر ناروایها پیشه کنید، چرا که عمر باقیمانده، برابر روزهای زیادی که به غفلت گذراندید و روی گردان از پندها بودید، بسیار کم است. به خود بیش از اندازه آزادی ندهید، که شما را به ستمگری می کشاند، و با نفس سازشکاری و سستی روا مدارید که ناگهان در درون گناه سقوط می کنید.

یادآوری ارزش های اخلاقی

ای بندگان خدا! آن کس که نسبت به خود خیرخواهی او بیشتر است، در برابر خدا، از همه کس فرمانبردارتر است، و آن کس که خویشتن را بیشتر می فریبد، نزد خدا گناهکارترین انسانها است، زیانکار واقعی کسی که خود را بفریبد. و آن کس مورد غبطه است و بر او رشک می برند که دین او سالم باشد. سعادت مند آن کس که از زندگی دیگران عبرت آموزد، و شقاوتمند آنکه فریب هوا و هوسها را

بخورد. آگاه باشید! ریاکاری و تظاهر، هر چند اندک باشد شرک است، و همنشینی با هواپرستان ایمان را به دست فراموشی می‌سپارد، و شیطان را حاضر می‌کند، از دروغ برکنار باشید که با ایمان فاصله دارد، راستگو در راه نجات و بزرگواری است، اما دروغگو بر لب پرتگاه هلاکت و خواری است، حسد نورزید که حسد ایمان را چونان آتشی که هیزم را خاکستر کند، نابود می‌سازد، با یکدیگر دشمنی و کینه‌توزی نداشته باشید که نابودکننده هر چیزی است، بدانید که آرزوهای دور و دراز عقل را غافل و یاد خدا را به فراموشی می‌سپارد، آرزوهای ناروا را دروغ انگارید که آرزوها فریبنده و صاحبش فریب خورده می‌باشد.